

RODOLJUB.

Izhaja vsak četrtek ter stane za vse leto 1 K 60 v., za pol leta 1 K. — Za oznanila plačuje se od dvostopne petit-vrste 16 v. če se enkrat tiska; 24 v. če se dvakrat, in 30 v. če se trikrat tiska. — Večkratno tiskanje po dogovoru. — Naročnina in inserati blagovolijo naj se pošiljati „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani, vsi spisi in dopisi pa uredništvu „Rodoljuba“. — Pisma izvolijo naj se frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Pazi — kmet!

Zopet se bližajo volitve in sicer to pot volitve v kranjski deželni zbor. Starodavni sovražnik kmetijskega stanu, klerikalec, je že na nogah in se pripravlja, kako bo kmeta ogoljufal in ga priklenil novič na svojo verigo.

Mi smo kot kmečki list vedno stali na stališču, da kmet naj zastopa kmeta. Naše geslo je in tudi ostane: Kmet s kmetom, gospod z gospodom, in če imate kmetje kaj srca za kmečki stan in kaj soli v glavi, če ste možje in ne babe, če vidite dalje, kakor samo do konca žlice, potem boste sami spoznali, da je res tako.

Tu in tam se res dobe možje, ki niso sami kmetje, ki pa imajo vendar srce za kmečki stan in voljo in zmožnost mu pomagati. Take može je že prav, da se jih voli. To vidimo v ribniško-kočevskem okraju. Dozdanji poslanec tega okraja, sodnik Višnikar, ni kmet, ali za kmetiški stan si je pridobil že veliko zaslug.

V občje je pa vendar edino prav, če voli kmet v državni in deželni zbor samo kmete.

Klerikalci pa tega nečejo. Klerikalci vedo, da bo zaveden, možat kmet, ki ni podrepnik, vedno zastopal in se potegoval za koristi kmečkega stanu. Klerikalci pa hočejo, naj bi bili voljeni sami taki poslanci, ki se bodo pred vsem poganjali za gospodstvo klerikalcev in bodejo temu žrtvovali kmečko korist.

Klerikalci sicer kmetu zelo sladko govore in mu obetajo zlate gradove, a doslej še niso za kmeta nikoli nič storili, toliko več pa za svojo malho.

Tudi sedaj se klerikalci pripravljajo, da bi kmetom vsilili take poslance, ki so kmetski sovražniki.

V ponedeljek so imeli klerikalci v Ljubljani tajen shod, na katerem so se posvetovali zastran prihodnjih volitev. Na tem shodu so sklenili, da nekaj izmed dosedanjih poslancev ne bodo več kandidirali. Tu se je pokazalo, kako je klerikalcem vsak na potu, kdor je res zavzet za kmetski blagor. Mej dozdanjimi poslanci klerikalne stranke sta bila tudi dva vsega spoštovanja vredna moža, za kmečki stan res vneta in delavna poslanca, namreč vrhniški župan Jelovšek, poslanec ljubljanske okolice, in notranjski poslanec Modic. Ker sta se ta dva moža zavzemala pred vsem za kmeta, zato jih klerikalci več ne marajo. Vodilno načelo klerikalcev je: Proč s pravimi kmetskimi prijatelji, živio tisti, ki se kmetu hlinijo, potem pa ga izdajo.

Ko so bile lani volitve v državni zbor, so klerikalci slovesno prisegali, da bodo za deželni zbor kandidirali same kmete. Prisegali so po krivem, kakor je že njih navada.

Minoli ponedeljek so sklenili, da bodejo mej drugimi vsilili kmetom za poslance same take ljudi, ki še krompirja od repe ne razločijo, ljudi, ki še nikdar niso pokazali, da imajo kaj srca za kmečki stan, pač pa so pokazali, da imajo kmetske kožuhe tako radi, da bi jih najraje kar vse prodali.

Mej tistimi novimi možmi, ki jih hočejo klerikalci kmetom usiliti, je cel kup dohtarjev, en klanfar in en učitelj. Kmetje naj volijo tistega dohtarja Šusteršiča, o katerem je sodišče razsodilo, da ima od žindre umazane roke, potem v penzijo poslanega sodnika Vencajza, ki je zdaj advokat in predsednik tihotapskega vinogradniškega društva, potem dva druga jezična dohtarja, Brejca in Schweitzerja, ki še nikoli in nikjer nista pokazala, da sploh še kaj družega znata kakor jesti in piti in kmetom pravde drago računati; potem klanfarja Belca iz Št. Vida nad Ljubljano, ki kmetom denar posoja in je imel že večkrat opravke zaradi užitnine, kar bomo že še pojasnili, in naposled učitelja Jakliča iz Dobropolj, ki vodi ondotni konsum in sicer tako spretno, da ga bo kmalu pripeljal na kant.

To so, kranjski kmetje, nekateri izmed tistih mož, ki Vam jih hočejo vsiliti klerikalci. Vas ni nihče vprašal, če jih hočete. Duhovniki so sklenili, da jih morate voliti. Mi pa pravimo: Kmet, bodi previden! Nikar ne zaupaj tistim, ki še nikoli nič niso za te storili, ampak odgovori vsiljivim klerikalcem:

Mi kmetje ne maramo ne dohtarjev, ne klanfarjev in ne svedrcev, ampak pravimo: kmet s kmetom, gospod z gospodom. Kmeta naj zastopa tudi v deželnem zboru kmet!

Politični pregled.

Cesar na Češkem. Cesarjevo potovanje v Prago je imelo namen pokazati, da je končana notranja kriza v naši državi, vsled katere drž. zbor več let ni mogel delovati. Cesar je porabil vsako priliko, da pokaže, da so mu Čehi ravno tako mili in ljubi kakor Nemci, in opetovano je izrazil najsrčnejšo željo, da bi se Čehi in Nemci sporazumeli.

Deželni zbori so ta teden začeli svoje delovanje. Večina dež. zborov bo zdaj samo nekaj tednov zborovala in se

snide šele v septembru, da potem dožene svoje naloge.

Vojna v južni Afriki. Angleži so ponekih posredovalci poskusili pridobiti Bure, da bi sklenili mir. Buri pa so vse ponudbe odbili in nadaljujejo vojno z uspehom. V zadnjem času so Angleži bili zopet na dveh krajih popolnoma pobiti.

Dopisi.

Iz Škocijana na Dolenjskem. Zelo smo se razveselili, ko smo zvedeli, da bo premeščen vedno skrivnostno sladko ginja kaplan Anton; še veliko bolj pa bi nam ustregel g. knezoškof, če bi premetil tudi prismojenega Kosa. Zadnjič mi je neki fant pravil, da je bil Kos pri njem, in da je agitiral radi občinskih volitev. Jaz sem mu na to opomnil, da bi bilo za našo občino jako dobro, če bi se sedaj mogli tudi Kosa znebiti. Pa kaj mi reče kmet? »Oh, Kos pa sploh za drugam ni, kot za Škocijan, ali k večjemu morda še za na Studenec pri Ljubljani!« Jaz sem seveda temu pritrdil. Pa Kosku povemo že danes, če bo v Starovas še kaj pridno zahajal, da se prav lahko pripeti, da mu fantje pokažejo najbližnjo pot domov, in potem mu ne bo treba čez visoki Videm hoditi! Brigal bi se naj rajše za šolo in cerkev, ker otroci niso nič kaj dobro poučeni! Seveda občinske volitve in pa njegova posojilnica je Kosu bolj pri srcu, nego šola in spovednica! — Čudno se nam zdi, da g. župan ne razpiše novih občinskih volitev, saj njegov čas je že meseca marca potekel! Ali se boji za svoj županski stolec; ali hoče biti morda tako dolgo župan, da bo on škofa sprejel! Upamo, da do tistega časa že dobimo novega župana, kateri ne bo imel s škofom ničesar opraviti! Občinske volitve se morajo razpisati, kajti če moramo mi davke plačevati, hočemo pa tudi, da se nam naše pravice ne krajšajo! Možje-občani, pripravljajte se pridno za občinske volitve, da se ne zgodi zopet, da bi se v občinskem odboru samo kimalo z županom vred! Volite može, prave može, vaše so trpine! Šmarješki župnik bi morda priporočal moža svoje vrste, tistega Antona Kirarja iz Vinice, ker nosi njegovo suknjo, kaplan Kos pa sebe in kunštnega Adama iz Savinka; jaz pa vas prosim še enkrat, volite po svojem prepričanju v korist naše občine! Dajte smrtni udarec klerikalnemu gospodarstvu, Bojancu in Kosu pa slovo! Tedaj na delo!

Iz Tržiča. Znani kljukec-dopisun se v »Domoljubu« zaletava v občje priljubljenega učitelja kovorskega. Ker je bil ta dopis, kakor tudi tista smešna zaupna

brzjavka za dr. Šustersiča skovan v Tržiču, upamo, da ne bode žalilo to učitelja (kateri ne trobi v klerikalni rog, in to je ravno greh) in ga odvrnilo od obče koristnega delovanja, saj je že toliko koristnega storil za Kovor, da mu je vsak pošteno misleči Kovorjan gotovo hvaležen. Ker se nam ni zdelo vredno odgovarjati na razne laži, je temu lažnjivemu preroku zrasel greben, da zdaj toliko drzovitejša laže. Že v prejšnjih dopisih je ta dopisun lagal zaradi tistega Dr. F. sodčeka pive, ko se mu je to dokazalo, da to ni resnica, kar je tudi sam dobro vedel, pa je vendar še naprej, toraj vedoma lagal. Vsak cigan se sramuje, ako se ga pri laži zasači, a ta dopisun laže brez sramu dalje, kakor bi bil to njegov poklic. Ljudje, le berite lažnjivo cunjo, glasilo Uršič, in premislite tvarino, potem se bode te sami z gnjusom obrnili od tega z lažmi in obrekovanjem nasutega lista. Seveda branijo brati »Rodoljuba«, kateri piše samo resnico in se brezsebično poteguje za koristi ljudstva, da bi ne spoznali njihove laži in se ne zavedali, kaka tema jih obdaja. Ako se kak pošten, dober list ali knjiga dá ljudem čitati, iz katerega bi ljudstvo spoznalo prave prijatelje in sovražnike, tedaj stori s tem neodpustljiv greh, in se mora dotičnega predrzneža dati na ražen. Ako se pa drugoverski spisi razdeljujejo, je pa to za te ožlindrane katoličane postranska stvar.

Iz Drašč pri Metliki. Kdor ni privolil, da bi mu bila za časa državnozbornih volitev naša žegnana Kristusova namestnika načekala na volilni listek slavni imeni dr. Žlindra ali Pipo-popa, temu sta baje zaprisegla sovraštvo in maščevanje. Zaradi tega vsacega, kdor ni hotel o teh političnih komedijantih nič slišati, prikazujeta v svojih lažnjivih in obrekljivih glasilih s prav kričečimi barvami babjevernim svojim brumnim ovčicam, ako je še tako pošten in miren človek. Njih zlobo je moral občutiti tudi naš dober učitelj J. Murn, ki je poznat kot jako poštena duša, kot miren občan, marljiv učitelj in posebno kot jako vzgleden vinorejec. Obregnul se je eden farovških ob njegovih osebi v tistem zloglasnem »Grdo-ljubu« in ga označil za liberalca, kar pri našem ljudstvu, ki ne pozna drugega sveta, kot domačo okolico, pomeni toliko, kot »brezverec ali odpadnik od vere«. S kako grozo ga tista kaplanova »babja garda« pogleduje! Nesramni dopisnik, ki imaš vedno na jeziku: »Ne obrekuj!« ali ti nič ne očita vest, kako veliko krivico si storil temu blagemu možu? Ali se je on že kdaj vtikal v kake volitve? Tudi pri zadnjih državnozbornih volitvah je bil popolnoma nevtralen. Nikomur ni priporočal ni jednega ni drugega kandidata. Ko bi bil pa Murn hotel za Jelenca ali Globočnika le kaj delati, bili bi imeli Vi g. Novak pri popisu volilnih listov polovico manj dela. Ker je pa sam volil po svojem lastnem prepričanju in ne tako, kakor tisti edini belokranjski, na visokih ljubljanskih šolah izprešani rudečenosi učitelj Kenda, zato je padel pri farovških v veliko nemilost. Sramota bi bila zanj, da bi bil namesto svojega tovariša volil dr. Žlindro, ki je najzagrizenejši sovražnik naprednega učiteljstva. »10 Lukcev in 2 Globočnika v fari je bil sad liberalnega učitelja Murna«, piše »Lažiljub«. Ta dopis, kateremu je ožlindrani dopisnik prav dobro pognojil z žlindro »Gospodarske pod-

veze«, obrodil je v kratkem času najlepši sad. V noči od 6. na 7. maja nametala je hudobna roka na šolski vrt in vinograd tik pota mnogo debelega kamenja. Kaj je hotel zlobnež s tem napraviti? Najbrž uničiti sad učiteljevih rok, kateri se neumorno trudi za povzdigo vrtnarstva in vinoreje. Ker ni bilo mogoče osebno mu škodovati, zmaščeval se je peklenki zlobnež nad zemljiščem, katero učitelj uživa. Tudi po ploteh je že s kredo zapisano, da je Murn liberalec. Kaj krasno gre v klas klerikalno hujskanje! Z vzgledno varčnostjo si je napravil g. Murn vzorne vinograde, kateri so mu lansko jesen že kaj lepo poplačali njegov trud. S tem je dal g. učitelj najlepši vzgled, kako je obdelovati vinograde, da bi ljudstvo prišlo do blagostanja. In to hvalevredno dejanje, dobiček, kateri mu je dala umna trtoreja in drugo, vse to je vzbudilo v »blagih« srcih nekaterih vernih katoličanov grozno nevošljivost. In te nevošljivosti bi prav nič ne bilo treba. Ko bi bili lani naši občani ubogali nasvete svojega učitelja in ga posnemali v njegovih dejanjih, in bi bili za denar, kateri so porabili za streljanje zmage svojih vzornih poslancev, porabili rajše za škropljenje in žvepljanje trt, bili bi jeseni tudi ti kaj lepe novce v žep vtaknili. Nevošljivosti pa bodo Vaša polja in vinogradi še več rodila, ako bode tudi v prihodnje vrjeli bolj mlekozobim pridigarjem, ki vedno kriče: »Vera je v nevarnosti«, nego skušenim, pametnim možem, ki Vam pravijo: »Kmetič, tvoji vinogradi so v nevarnosti, ako se ne bodeš ravnal po nasvetih in dejanjih umnih, ako tudi liberalnih vinogradnikov!« Tebe pa, nesramni dopisunček, vprašam: »Kdo ima večji smrtni greh, ali tisti, ki bere liberalne liste, liste, ki duhovsko gospodstvo o posvetnih zadevah zametujejo, ali tisti, ki z lažmi in ogovarjanjem spodkopujejo ugled pri lahkovernem ljudstvu poštenim in miroljubnim možem, ali taki, ki, navdahnjeni s hudičevim namenom, uničujejo božji blagoslov in trud vzgledne pridnosti moža, kateri še ni nikomur nič žalega storil, pač pa le dobro, ako je mogel. Toliko za danes. Na koncu tega dopisa zdi se mi primerno še pripomniti, da vsled glasovite premalo odstotne žlindre, s katero sta po zimi kaplana Novak in Horvat naša polja pognojila, žito v rasti silno peša, opazujemo pa ravno nasprotno, da plevel in takozvana ljulika kaj bujno rasteta.

Neizprosen liberalec.

Iz Št. Jurja ob Taboru. Znano je vsem Šentjurčanom, in posebno starim ljudem, da je na praznik sv. Rešnjega Telesa šla vedno procesija od Sv. Jurja v Ojsterško vas. Ali letos župnik iz samega sovraštva do Ojstrčanov ni hotel procesije peljati po starem potu. Žalostno je za njega, ker vedno prebira evangelij pa si tako malo zapomni iz njega. Kristus je prijatelj in sovražnik ljubil. Kako pa ljubi župnik svojega bližnjega. V rokah nosi sv. Rešnje Telo, v srcu pa sovraštvo do bližnjega. Kako bo imel Bog dopadajenje nad takim duhovnikom, ki tako malo pozna zapoved ljubezni. Kristus pravi: Bodite usmiljeni, kakor je vaš Oče usmiljen, ali kako je ta župnik usmiljen proti takemu, kdor se mu v posvetnih zadevah ne pokori. Vem, da bo tem besedam ugovarjal na prižnici, toda boljše mu je molčati, ker je še precej zavednih

ljudi, kateri se bodo smejali njegovim neumnosti.

Iz Šmarskega okraja na Štajerskem. Naši slovenski deželni poslanci so sklenili, da ne pojdejo v deželni zbor, in tako bode naše kmetstvo ljudstvo spet brez zastopnikov v deželnem zboru. Kdo bode trpel škodo kakor kmet. Poslance smo izvolili zato, da bodejo delali in se za nas potegovali na pristojnem mestu, pa ne za to, da bodejo doma čepeli. Večina naših deželnih poslancev je duhovnega in odvetniškega stanu in duhovnikom in advokatom je seveda ljubše sedeti doma, kakor pa se v deželnem zboru ruvati z nemškimi nacionalci. Poslanec mora biti neustrašljiv in mora v boju za pravice in koristi ljudstva stati v prvih vrstah. Ako bi naši poslanci bili v deželnem zboru in bi tamkaj kričali o krivicah, ki se gode slovenskemu ljudstvu, bi to odmevalo v javnosti in tudi vzdramilo vlado. Tako pa ni nič. Deželni zbor deluje brez naših poslancev, in nemški deželni poslanci so prav zadovoljni, da imajo pred našimi mir. Tudi vlada ne stori ničesar, da bi spravila naše poslance nazaj v deželni zbor. Vsa abstinenčna politika naših deželnih poslancev je za nič in nam le škoduje. Kmetstvo mora to politiko pri prihodnjih deželnozbornih volitvah obsoditi s tem, da si bode iz svoje srede izvolilo poslance. — Kmet naj voli le kmeta za poslanca in ne duhovnikov in doktorjev. Listi poročajo, da hočejo slovenski deželni poslanci štajerski sklicati shod volilnih mož, da bodejo opravičevali svojo politiko. To je spet pesek v oči. Kdo bo prišel na tak shod — fajmoštri, kaplani in njihovi kimovci. Ti bodejo vse odobrili seveda, če bodejo v to privolili gospodje v Mariboru. Naj se skliče v vsak okraj shod vseh volilcev in naj se pusti govoriti le kmetom brez kakega vpliva od drugod, in videli boste, kako bode ljudstvo obsodilo abstinenčno politiko. Kmetstvo ljudstvo se mora vzdramiti in terjati od poslancev, da ne bodejo proti ljudski volji uganjali politiko. Naše »Slov. kmetstvo« naj skliče javen shod in naj na shod povabi poslanca, da se jima bode povedalo, da se ne strinjamo z njiju politiko za pečjo.

Iz Gornjeogradskega okraja. Vsi stanovni na svetu se organizujejo in združujejo z namenom, da si izboljšajo svoj položaj, in vsi ti stanovni imajo voditelje iz svojih vrst. Kmet pa se je dosedaj malo brigal za organizacijo in pustil se je voditi večji del le po duhovnikih, ki so ga pri vsaki priliki izkoriščali v svoje namene. Sedaj vstaja tudi kmet in se otresa svojih je robov. Kmet s kmetom, gospod z gospodom, se glasi naše geslo. Združenje slovenskih kmetov v krepko organizacijo nameravajo doseči kmetje in za to ustanovljajo »Slovenska kmetstva društva«. Ta društva stoje le pod vodstvom kmetov in imajo kmetstvo politični in gospodarski program. Nasproti temu društvu so se bila osnovala »Katoliška politična društva« katere vodijo duhovniki in »Slov. kmečka zveza« katero vodijo nemškutarji. Prava narodna kmetstva društva so le »Slovenska kmetstva društva« in le ona zastopajo neodvisno slovensko kmetstvo ljudstvo. Vsak kmet, kateremu je kaj na tem, da pride kmeti stan v javnem življenju

do veljave in ugleda, mora biti član takega društva. Število slovenskih kmetov je ogromno, in če se bodejo vsi združili in složno nastopali, vpošteval se bode njihov glas in tudi naši poslanci bodejo imeli več rešpeкта pred kmeti kakor dosedaj. Organizirani in združeni kmetje si bodejo lahko sami izbrali poslanca iz kmetijskega stanu in ne bodejo si pustili usiliti od duhovnikov in doktorjev poslancev. Kmet mora biti enkrat samostojen in sam svoj gospod in se ne sme pustiti rabiti za orodje drugim stanovom. V združenju in v slogi je neprecenljiva moč kmetijskega stanu. To vedo dobro nasprotniki in izkoriščevalci kmetijskega stanu in za to delajo na vse kriplice, da bi še obdržali svojo oblast nad kmetom. Sedaj seve, da hočejo tisti, ki ustanavljajo »Slov. kmetijska društva« kmetom vzeti vero. To je sleparija. Vera nima s politiko nič opraviti. Kristus ni bil politik, on je bil učenik, pa ne v političnih, marveč v verskih zadevah in to naj bodejo tudi njegovi namestniki na tem svetu. V našem okraju so kmetje sprevideli potrebo kmetijske organizacije in ustanovili so si »Slov. kmetijsko društvo«, ki bode imelo svoj ustanovni shod dne 30. t. m. ob 3. uri popoldne pri Jožefu Prazniku p. d. Goveku v Kokarjih. Kmetje iz Gornjegradskega okraja! Pridite na shod in vpišite se v društvo, katero bode neustrašeno zastopalo naše koristi in pravice. Naše geslo bodi: »Kmet s kmetom, gospod z gospodom«.

Rodoljubi!

Pripravljajte se za deželnozbornske volitve.

Vaše geslo bodi: Kmet s kmetom, gospod z gospodom.

Domače in razne novice.

Deželni zbor kranjski se je sešel dne 17. t. m. Zasedanje bo trajalo najbrž kakih pet tednov. V tej seji so bili voljeni odseki in so poslanci Ažman, dr. Tavčar in baron Švegel nujno predlagali, naj se da pogorelcem v Kropi primerna podpora.

Bohinjska železnica. Minoli teden so se začela že dela za to železnico, in tudi odkupovanje sveta se je že začelo. Nekateri ljudje postopajo grozno neumno. Tako je nekdo za oral sveta, ki bi ga prej rad dal za 200 glđ. zahteval sedaj 8000 glđ. Seveda dobi samo toliko, kolikor mu bo sodnija priznala, a s takimi neumnostmi se delajo samo nepotrebne ovire.

Dolenjske železnice. Ko je šlo za to, da se zgrade dolenjske železnice, se je izkazalo, da se še 50 let ne bodo dosegle, ako dežela ne bo porok za obresti od tiste glavnice, ki jo je treba za zgradbo. Dežela je res prevzela to jamstvo. Deželni zbor je vedel, da bo nekaj let treba posojati ne darovati lepe tisočake, a je rekel, boljše nekaj storiti, kakor da se nič ne doseže. Ko se je železnica zgradila in je morala dežela posoditi v letih od 1896. do 1899. veliko svoto, so klerikalci začeli strašno vpiti in ljudstvo šuntati zoper liberalce. Vpili so: glejte, liberalci so krivi, da se mora toliko plačevati.

Liberalci pa smo bili prepričani, da se denar dobi do zadnjega krajcarja z obrestmi vred nazaj in to se je tudi začelo vresničevati. Lansko leto se je promet na dolenjskih železnicah tako povzdignil, da dobi dežela letos že 26.500 K nazaj. Pokazalo se je torej, da so liberalci dobro računali. Promet se bo, kakor pri vseh železnicah na svetu tudi pri dolenjskih železnicah množil od leta do leta, in bo dežela v nekaj letih dobila ves posojeni denar z obrestmi vred nazaj, železnice pa bodo ostale. Ali bodo klerikalci zdaj tako pošteni in ljudstvu povedali, kako zaslugo za celo deželo so si pridobili liberalci, ko so dosegli dolenjske železnice? Dvomimo!

»Slovenski Narod« pred sodiščem. Tekom zadnjih mesecev so razni klerikalci vložili čez dvajset tožb proti »Slov. Narodu«. Samo dr. Šusteršič jih je vložil osem, a je vse razen jedne umaknil, tako da še do obravnave ni prišlo. Iz vseh ovadb, kar jih je bilo proti »Narodu« vloženih se je izcimila jedna sama tožba. Dr. Brejc, ki hoče letos priti v dež. zbor, toži Narod, ker je ta rekel, da je dr. Brejc spisal neki članek v Slovincu. O tej smešni tožbi je bila zadnjič obravnava, ki se je pa preložila, da se zaslišijo nove priče. Tisti dan bi se bila morala vršiti tudi obravnava o tožbi znanega klerikalnega agitatorja Sadnika iz Podstene pri Ribnici. »Narod« je bil Sadniku očital tiho tapstvo. Sadnik pa se je v zadnji uri »Narodovih« prič tako ustrašil, da je hitro umaknil tožbo, vsled česar še do obravnave ni prišlo.

Novo politično in gospodarsko društvo se je ustanovilo v Kamniku. Želimo mu, da bi dobro uspevalo v občno korist. To se gotovo zgodi, če bodo Kamničanje krepko delali.

Štajerski državni poslanec vitez Berks je izstopil iz ožlindranega kluba dr. Ivana Šusteršiča.

Štajerski in istrski slovenski deželni poslanci tudi letos niso šli v deželni zbor. S takim postopanjem je narodu sploh in posebe volilcem preklicano malo pomagano.

Umrl je v Ljubljani nadarjeni slovenski pesnik in pisatelj Josip Murn star šele 22 let.

Porotno sodišče v Ljubljani je v minolem zasedanju obsodilo hlapca Antona Kuralta iz Dovjega radi uboja na štiri leta in hlapca Matevža Mavsarja iz Pleševice zaradi uboja na tri leta. Posestnik France Soršek iz Gorenje vasi je bil od obtožbe radi požiga oproščen, radi obrekovanja pa obsojen na 14 dni.

Katoliška lahkomišelnost in katoliška neusmiljenost se je nedavno tega posebno sijajno izkazala v Starem trgu. Slavnoznani starotrški konsum je kupil Palčevičevo posestvo v Igavasi, kjer hoče napraviti konsumsko filijalo. Lahkomišelnosti, kakor so klerikalci pri vseh gospodarskih zadevah, se niti toliko niso pobrigali, da bi bili pregledali, če je kaj vknjiženo na to posestvo. Kupili so posestvo in je preplačali, kajti na posestvo je vknjižen užitek posestnikove matere. Tudi sicer so lahkomišelnost postopali pri tem nakupu. Kupno pogodbo so veliko višje kolekovali, kakor je bilo potreba, in ker niso posestva direktno kupili, ampak s posredovanjem nečega Jakoba Mlakarja, so tudi procentualno pristojbino dvakrat plačali. Prvič je plačal Mlakar 240 kron, konsum je pa

potem moral še jedenkrat plačati primerno pristojbino, ko je posestvo od Mlakarja prevzel. Slednjič so prišli tudi na vknjiženi užitek, ki je pa zelo velik, kajti hiša je bila nekoč jako premožna. Užitek je bil cenjen na 1400 kron. Prečastiti starotrški klerikalci so bili seveda zelo osupnjeni, ko so spoznali, kako slabo kupčijo so vsled svoje lahkomišelnosti in neizvedenosti naredili. Svojo izgubo so hoteli poravnati na stroške stare prevžitkarice. Katoliški usmiljenci so ubogi prevžitkarici ponudili za vknjiženi užitek cenjen na 1400 kron, jedenkrat za vselej celih 500 kron. So res blage duše, pravi samaritanci, ti starotrški gospodje. Žena seveda te odkupnine ni sprejela, kar je starotrške katoličane tako razkačilo, da stari užitarici zdaj prav ničesar ne dajo, tako da jih mora žena za vsak krompir tožiti.

Nekaj prav čudnega je doživel na Vinici pri Šmarjeti na Dolenjskem svak Antona Zamana iz Dobruškevasi, tistega nedolžnega Antona, ki je o veliki noči romal na božjo pot na Žalostno goro. Ta svak pripoveduje namreč sam, da so ga dne 2. t. m. vodile po gozdu coprnice tako, da je zgubil konje, klobuk in jeden »škorn«. Konji so ga na cesti čakali, — bili so menda bolj pametni kot on! Še se godé čudeži!

Župnik in nadučitelj. Celovski list je priobčil o nekem konfliktu med župnikom v Vetrinju, dr. Amschlom in ondotnem nadučilju poročilo, v katerem je rekel, da mora vsacega človeka stud obiti, ako vidi, da blagoslovljen gospod na svetem kraju vedoma laže in učitelja obrekuje. Župnik dr. Amschl je zaradi tega imenovani list tožil, a toženi urednik je doprinesel dokaz resnice, ter je bil oproščen.

Požigalec, ki ima srečo. 37letni mizar Pavel Melavšek iz Št. Petra v Savinski dolini je 17. februarja t. l. pri posestniku Zupancu v Gotovljah prosil za prenočišče. Ker pa se mu ni ustreglo, je jezno odšel. Kmalu nato je začelo v hlevu pri tej hiši goreti, in je gospodinja videla Melavška, kako je od pogorišča bežal. Melavšek se je izgovarjal, da je bil popolnoma pijan, in da ni nič vedel, kaj se je zgodilo. Mož je imel srečo. Dobil je zaradi prestopka samo dva meseca zapora.

Pri streljanju s topiči ponesrečil je sv. Rešnjega Telesa dan v Kranju cestni pometač Anton Hudobivnik. Ker se je topič prezgodaj sprožil, je bil Hudobivnik tako hudo opaljen, da so ga morali prepeljati v deželno bolnico v Ljubljani, kjer je umrl vsled opeklin.

Strašna surovost. V Mariboru sta bili dne 12. t. m. dve obravnavi, ki sta se obe končali z obsodbo na smrt. Prvi je bil vinčar Jože Bratuš iz okolice Ptuj. Ta je svojo lastno hčerko v gozdu zadavil. Nesel jo je potem domov in jo tam s pomočjo žene razsekao na kose, katere je vrgel v peč. Od stegna lastnega otroka je ta zverina odrezal najlepše meso, je spekel in snedel. Kakor rečeno je bil Bratuš obsojen na smrt, njegova žena pa na 3 leta. Isti dan je bila na smrt obsojena 38letna Terezija Holz rojena Visešnjak, ki je svojo lastno 11letno hčerko zadavila, da se je znebi.

Vzgleden zdravnik. V Kozjem je veliki klerikalec dr. Jankovič za zdravnika. Ko je nekemu hlapcu konj odgriznil uho,

mu ni hotel dr. Jankovič pomagati, dokler se mu ne odšteje denar ali izroči zago-
tovilo, da ga dobi. Hlapcu je pomagal
živinozdravnik. Taki so ti klerikalci.

Povodenj je vsled zadnjih nalivov
nastala na Goriškem in povzročila škode
nad pol milijona.

Nazadovanje na Štajerskem. Velika
vseskoz slovenska občina Sv. Krištof pri
Laškem trgu je prešla v nemškutarsko
oblast. Slovenci, ne posvetni ne duhovni,
se niso brigali za te volitve; celo iz Celja
se ni nihče brigal za to stvar. Nemci
seveda so se dobro pripravljali; na zadnje
so kmetске volilce povabili še na zajutrek
in jih končno res ujeli v svoje zanjke.
Take sadove rodi tista toli hvalisana sloga
na Štajerskem. Glavni uspeh te sloge je,
da vse spi, posvetnjaki in duhovniki, in da ni
nikogar blizu, kadar sovražnik ljuliko seje.
Če se Slovenci ne vzdramijo, in če ne bodo
začeli bolje postopati, znajo izgubiti tudi
Št. Peter v Savinski dolini, na čigar pri-
dobitev se nemška stranka skrbno pri-
pravlja.

»Narodni dom« v Trstu. Dne 30.
junija bode v prostorih »Slovanske čital-
nice« v Trstu ustanovni občni zbor dru-
štva »Narodni dom v Trstu«, katero
društvo ima namen, zgraditi v Trstu
»Narodni dom«. Tržaška posojilnica in
hranilnica je nakupila v to svrhu že kra-
sen prostor sredi mesta, a za zgradbo
primerne poslopja je treba jako mnogo
denarja. Ta denar pa hoče nabrati novo
društvo.

Izpred sodišča. Dne 13. t. m. se je
pri c. kr. okrajni sodnji v Radovljici vršila
obravnavna proti bivšemu ruskemu konzul-
arnemu agentu Kamilu Vetterju, sedaj
posestniku na Pokluki. Vetter, ki si je
dovolil ljudi v hrbet streljati in
c. kr. gozdarje krive prisega dolžiti
je bil radi prestopka zoper osebno var-
nost in žaljenja časti obsojen na 14 dni
zapora ali 560 K globe in povrnitev vseh
stroškov. Sploh se čujejo kaj čudne stvari
o načinu, kako g. Vetter na Pokluki s
privatnimi in uradnimi osebami ravna.

Otrok — samomorilec. Na Dunaju
se je vrgla te dni 15letna Elza pl. Kolossy,
jako lepo dekle, iz IV. nadstropja na dvo-
rišče ter obležala mrtva. V krčevito sklju-
čeni desnici je držala pismo na — ljubimca,
katerega ni mogla dobiti za moža (!) in
je šla zategadelj v smrt!

Umorjen duhovnik. Protiklerikalno
gibanje v Španiji se širi. V Villanuovi
pri Saragossi sta se med procesijo na
praznik sv. Rešnjega Telesa stepla učitelj
in duhovnik. Učitelj je končno duhov-
nika zabodel trikrat z nožem. V Španiji
so pač učitelji največji reveži, dočim je
duhovščina bogata, a vendarle ne plačuje
nič davka. Zato je sovražstvo proti duhov-
ništvu umevno.

Ženo sesekal. V Bruslju je agent
neke banke, Demez, umoril svojo 30letno
ženo, ter jo sesekal na majhne kosce.
Demez in njegova soproga sta prišla pred
dvema mesecema iz Verviersa v Bruselj.
Prepirala in pretepala sta se vsaki dan.
Od prejšnje sobote pa ni nikdo v hiši
opazil gospe Demez. Redarstvo je siloma
odprlo stanovanje ter našlo posamezne
dele telesa v škrinjah in omarah.

Bolnišnica za — tiče se je ustano-
vila v Londonu. Ženske prinašajo svoje
bolne ali ranjene tičke, da ostanejo v za-
vođu tako dolgo, da so zdravi. Angleži
pojajo v Južni Afriki Bure, puščajo, da
umirajo ljudje v Londonu od bede, a za
tičke imajo bolnišnice.

Loterijske srečke.

Gradec, 8. junija.	4, 31, 68, 86, 52.
Brno, 12. junija.	78, 35, 43, 70, 59.
Dunaj, 8. junija.	76, 50, 54, 67, 22.
Lino, 15. junija.	65, 6, 36, 39, 40.
Praga, 5. junija.	60, 69, 40, 1, 65.
Trst, 15. junija.	9, 83, 75, 48, 18.

Tržne cene v Ljubljani

15. junija 1901.

	K	o		K	o
Pšenica, 100 kg	16	60	Špeh povojen, kgr.	1	60
Rež, "	14	80	Surovo maslo, "	2	—
Ječmen, "	14	—	Jajce, jedno	—	5
Oves, "	14	40	Mleko, liter	—	20
Ajda, "	13	—	Goveje meso kgr.	1	28
Proso, "	16	80	Telečje " "	1	20
Koruzna, "	12	80	Svinjsko " "	1	60
Krompir, "	4	60	Koštrunovo " "	—	76
Leča, lit.	—	20	Piščanec	1	20
Grah, "	—	30	Golob	—	40
Fižol, "	—	24	Seno, 100 kilo	4	50
Maslo, kgr.	2	40	Slama, " " " "	4	50
Mast, "	1	40	Drva trda, kiftr.	7	—
Špeh svež, "	1	28	" mehka, " "	5	—

Kava (cikorija)

in sladna kava

družbe sv. Cirila in Metoda
v Ljubljani

ki se dobi
v vseh spece-
rijskih prodajal-
nicah, in brez katere bi
ne smela biti nobena slovenska
hiša — je najboljša primes k pravej
bobovej kavi, katera jej daje dober okus in
lepo barvo! — Kupujte in zahtevajte povsod
kavo družbe sv. Cirila in Metoda! * * *

Glavna slovenska

hranilnica in posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo
pisarna: na Kongresnem trgu 14

Souvanova hiša, v Ljubljani

sprejema in izplačuje hranilne vloge in

obrestuje po 4 1/2 % od dne vložitve
do dne vzdige

brez odbitka in brez odpovedi.

Hranilne vloge dobrodelnih, občekoristnih zavodov
in vseh slovenskih društev, kakor tudi de-
lavcev in poslov cele dežele se obrestujejo
po 5%.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne
da bi se obrestovanje pretrgalo.

Dr. M. Hudnik,
predsednik.

Poštna hranilnica ček. št. 849.086.

Telefon št. 135.

Mizarski pomočnik

se sprejme takoj pri g. Rud. Mikuliču,
mizarju v Predgradu pošta Stari trg pri
Kočevju.

Naznanilo.

Surovinska zadruga črevljarjev za Kranjsko v Ljubljani
obvešča s tem vse, zunaj Ljubljane bivaajoče črevljarje, kateri žele k zadrugi pristo-
piti, da je zadružna prodajalna na Sv. Petra nasipu št. 1, v kateri se go-
spodom članom s pristnim in dobrim blagom vsake vrste po najnižji ceni in stro-
kovnjaški vedi postreže.

Ob enem se tudi naznani, da se vrši mesečni shod v nedeljo, dne 23.
junija 1901 ob 2. uri popoldne v gostilni „pri Kroni“, Gradšče,
pri katerem se vsa pojasnila in zadeve zadruge vsem z dežele došlim razlože.

Za obilno udeležbo shoda vabi uljudno odbor.

(1122-31)

Surovinska zadruga črevljarjev za Kranjsko.

Odbor.

Zmešane lase

kupuje po najvišjih cenah in plača
bolje nego vsaka zunanja firma

Ludovik Businaro

v Ljubljani, Hilšarjeve ulice št. 10.

Nabiralce las opozarjam s
tem uljudno na mojo firmo.

Red Star Line, Antwerpen

v Ameriko.

Prve vrste parobrodi. — Naravnost brez
prekladanja v New York in v Philadel-
phijo. — Dobra hrana. — Izborna oprava
na ladiji. — Nizke vožne cene.

Pojasnila dajejo:

Red Star Line, 20, Wiedener Gürtel, na Dunaji
ali (1115-2)

Ant. Rebek, konc. agent
v Ljubljani, Kolodvorske ulice št. 34.

!Veliko denarja!

do 1000 kron na mesec

lahko pošteno zaslužijo osebe vsakterega
stanu — (tudi kot postranski zaslužek).
Več se izve pod „Reel 118“ po
anonni pisarni E. Kristoffik,
Innsbruck. Poštno predalo 36. (847-17)